

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Judecător: Natalia Mămăligă
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A.Panov, A.Danilov, V.Cotorobai

ÎNCHEIERE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

Având în componența sa:

Președintele completului,

judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de Partidul Politic „ȘOR”
în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova,

în cauza civilă la cererea depusă de către Consiliul Electoral al
Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 privind anularea
înregistrării concurentului electoral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018,

c o n s t a t ă :

La 10 mai 2018 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale
municipale Chișinău nr. 1 s-a adresat cu cerere Judecătoriei Chișinău (sediul
Centru) privind anularea înregistrării concurentului electoral.

În motivarea cererii a indicat că la 08 mai 2018, în adresa Consiliului
Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a parvenit și a
fost înregistrată contestația nr.119, semnată de președintele executiv al
Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, Șalaru Anatolie prin care s-a
solicitat în temeiul art.75 alin.(5) Cod electoral, adoptarea unei hotărâri de
sesizare a Judecătoriei Chișinău, care va examina și respectiv se va expune în
privința existenței sau inexistenței temeiurilor de anulare a înregistrării
concurrentului electoral Reghina Apostolova – candidat la funcția de Primar
General al mun. Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, pentru
încălcarea prevederilor art. 39 și 41 Cod electoral.

A afirmat că la 04 mai 2018, de pe pagina oficială a Comisiei Electorale
Centrale a fost obținut raportul financiar al Partidului Politic „ȘOR”
(nr.CEC7/7780 din 04 mai 2018) perioada de raportare: 13 aprilie - 04 mai
2018.

Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a indicat că la capitolul cheltuieli sunt indicate sume mari pentru publicitate, inclusiv în săptămâna a patra este indicată suma de 525999,68 lei, iar la capitolul donator este indicat faptul că, la 04 mai 2018, SRL „Air Clasica” a donat pe contul fondului electoral al Partidului Politic „ȘOR” suma de 200 000 lei, destinația plății pentru candidatul Reghina Apostolova. S-a indicat și faptul că SRL „Air Clasica”, împreună cu Întreprinderea Unitară Federală de stat „Центр Финансового и Правово Обеспечения”, care aparține Administrației Președintelui Federației Ruse (cotele de participare 50% la 50%) au fondat Întreprinderea cu capital străin „AIR KLASSIKA GROUP” SRL, iar suma de 200 000 lei, cu care a fost finanțată campania electorală a candidatului la funcția de Primar General al mun.Chișinău - Regina Apostolova, provine din mijloace financiare străine, și anume, prin intermediul acestei companii cu capital străin care a fost fondată de donatorul SRL „Air Clasica”, în aceeași zi.

Consideră că asemenea acțiuni contravin prevederilor art.39 alin.(1), art.41 alin.(3) lit.a) și g) Cod electoral, motiv pentru care în temeiul art.75 alin.(5) lit.b) și alin.(6) Cod electoral, a solicitat adoptarea unei hotărâri, prin care să fie sesizată Judecătoria Chișinău cu cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral Reghina Apostolova pentru încălcarea prevederilor art.39 și 41 Cod electoral.

A susținut că la aceeași dată, 08 mai 2018, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a recepționat și sesizarea nr.125 depusă de către președintele executiv al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, Șaluru Anatolie, prin care s-a atenționat că începând cu data de 04 mai 2018, un șir de posturi TV au difuzat mai multe spoturi de publicitate cu privire la organizarea unui mega concert în mun. Chișinău, care va avea loc la data de 12 mai 2018, cu participarea mai multor interpreți străini. Acest concert se pretinde a fi organizat de fundația „ȘOR”, sub patronatul nemijlocit al dlui Ilan Șor, președintele Partidului Politic „ȘOR”, acțiuni desfășurate în plină companie electorală în mun. Chișinău, unde Partidului Politic „ȘOR” are propriul candidat, dna Reghina Apostolova.

A menționat că în spațiul online, pe paginile web ale partidului și ale candidatului Regina Apostolova, inclusiv pe rețelele de socializare a apărut un spot video în care unii interpreți, cetățeni străini ai altor state vin cu mesaje de promovare nu doar a concertului menționat, dar și a președintelui partidului Ilan Șor, iar la finalul acestui mesaj interpreta Jasmin, care este cetățean al Federației Ruse, a venit cu un mesaj direct de agitație electorală a candidatului Reghina Apostolova și i-a urat victorie în alegeri, în imagini apare atât candidatul, cât și președintele partidului.

Acest spot video a fost difuzat și distribuit cu bună știință și promovat atât pe pagina oficială, cât și pe pagina de Facebook a candidatului Reghina Apostolova, precum și a președintelui partidului - Ilan Șor, acțiuni care de altfel contravin prevederilor art.52 alin.(3) din Codul electoral.

Prin hotărârea nr.37 din 10 mai 2018, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 a admis solicitările

formulate de președintele executiv al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, Șalaru Anatolie, expuse în contestațiile nr.119 și nr. 125 din 08 mai 2018, fiind dispusă solicitarea Judecătorei Chișinău (sediul Centru), pentru examinarea cererii de eventuala anulare a înregistrării concurentului electoral și a anulării hotărârii nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 „Cu privire la înregistrarea dnei Reghina Apostolova în calitate de candidat la funcția de Primar General al mun.Chișinău, desemnat de către Partidului Politic „ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1”.

La adoptarea hotărârii menționate, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a stabilit că Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” a pretins încălcarea de către concurentul electoral Reghina Apostolova a prevederilor art.39 alin.(1), art.41 alin.(3) lit. a) și g) și art.52 alin.(3) din Codul electoral, prin beneficierea de surse financiare în mărime de 200 000 lei de la persoane străine (donații prin intermediul unor companii de peste hotare), precum și prin implicarea în acțiuni de agitație electorală a unor persoane ce nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova prin intermediul mijloacelor de informare în masă, organizarea de concerte, etc.

Aceste circumstanțe s-au pretins a fi probate prin înscrisuri și în contextul celor expuse Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 face apel la faptul că de competența Consiliului ține înregistrarea concurenților electorali, iar înregistrarea implică asigurarea dreptului constituțional de a fi ales, garantat inclusiv de art.3 paragraful 1 CEDO.

Concluzionând asupra faptului că dreptul de a fi ales nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări prin prisma normelor de drept pertinente, Consiliul a constatat că, criticile aduse prin contestația și sesizarea înregistrată au ca finalitate anularea înregistrării concurentului electoral, fapt care ar impune anumite limitări în exercitarea dreptului de a fi ales. În această linie de considerente, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a concluzionat că limitările menționate ar putea fi dispuse doar de către instanța de judecată prin examinarea tuturor aspectelor, probelor și respectiv constatarea sau neconstatarea circumstanțelor ce ar reprezenta în sine temei de anulare a înregistrării concurentului electoral.

Din considerentul că în temeiul art.75 alin.(5) și (6) Cod electoral, anularea înregistrării se aplică prin hotărâre judecătorească definitivă, care constată utilizarea de către concurentul electoral a mijloacelor financiare străine și încălcarea de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3), Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 a depus prezenta cerere, solicitând instanței de judecată, ca urmare a înregistrării înscrisurilor, documentelor și probatoriului pertinent, să constate dacă de către concurentul electoral Reghina Apostolova au fost admise încălcări ale legislației electorale, iar drept urmare să examineze existența sau inexistența temeiurilor de anulare a înregistrării acestui concurent electoral. Or, prezentarea înscrisurilor și documentelor care ar demonstra faptul utilizării de către

concurrentul electoral vizat a mijloacelor bănești din străinătate, precum și implicarea sub orice formă a persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, determină concluzia existenței temeiului rezonabil de anulare a înregistrării candidatului la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Reghina Apostolova în ordinea art.39 alin.(1), art.41 alin.(3) lit. a) și g), art.52 alin.(3), art.75 alin.(5) lit. b) și art.75 alin.(6) din Codul electoral.

Solicită Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 ca în cazul constatării utilizării de către concurrentul electoral Reghina Apostolova a mijloacelor financiare din străinătate, precum și a încălcării de către aceasta a prevederilor art.52 alin.(3) Cod electoral prin implicarea sub orice formă a persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, să fie dispusă anularea înregistrării concurrentului electoral vizat din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din data de 20 mai 2018, efectuată prin hotărârea nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 „Cu privire la înregistrarea dnei Reghina Apostolova în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic „ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 mai 2018, a fost admisă cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, fiind dispusă anularea înregistrării concurrentului electoral Reghina Apostolova din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, efectuată prin hotărârea nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 „Cu privire la înregistrarea dnei Reghina Apostolova în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic „ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1” (f.d.163).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a conchis că în prezenta pricină s-a constatat finanțarea indirectă și utilizarea de către concurrentul electoral Reghina Apostolova a mijloacelor bănești din străinătate în sumă de 200 000 lei, pentru finanțarea companiei electorale la alegerile locale noi din 20 mai 2018 pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău și faptul implicării în acțiunile de agitație electorală a unei personae care nu este cetățean al Republicii Moldova, iar încălcările constatate constituie temei pentru anularea înregistrării concurrentului electoral Reghina Apostolova din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, efectuată prin hotărârea nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 „Cu privire la înregistrarea dnei Reghina Apostolova în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic

„ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1”, or, toate acțiunile descrise referitor la concurentul electoral Reghina Apostolova au fost intenționate, efectuate cu scopul de a-i determina pe alegători să-și exprime voturile pentru alegerea acestui concurent electoral, cu folosirea mijloacelor financiare din străinătate și implicarea persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, cu încălcarea normelor de drept.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la aceeași dată, 11 mai 2018 Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova a declarat apel nemotivat, iar la 14 mai 2018 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea depusă de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.165,203-207).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 a fost respins apelul declarat de către Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 mai 2018 (f.d.230)

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii cererii este justă, ea avînd la bază cumulum dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC (f.d.231-244).

Invocînd netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 15 mai 2018, Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 mai 2018 cu emiterea unei hotărâri noi, prin care cererea depusă de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului a indicat că la examinarea cauzei instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel, a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens, a afirmat că, instanța de apel nu a reținut că, soluțiile oferite de instanțele de judecată inferioare se întemeiază în exclusivitate pe alegațiile invocate de către reprezentantul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 și contestatar, președintele executiv al Partidul Politic “Partidul Unității Naționale” Anatolie Șalaru, fiind plagiate, fără însă a da o apreciere argumentelor și probelor invocate de partea contestată, ceea ce este inadmisibil.

A menționat că prin omisiunea de a analiza argumentele invocate în apel, părții contestate i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din

Convenția Europeană. În acest sens, Curtea Europeană, reamintește în §30 al Hotărârii din 28 aprilie 2005, definitivă la 28 iulie 2005 în cauza Albina împotriva României, că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6.1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (Hotărârea Artico împotriva Italiei, din 13 mai 1980, seria A, nr. 37, p. 16, §33), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real “ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 CEDO implică mai ales în sarcina „instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța “Hotărârea Perez împotriva Franței (GC), Cererea nr. 47.287/99, §80, CEDH 2004-1, și Hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994, seria A, nr.288, p.19, 59”.

A mai menționat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au invocat nici măcar formal lipsa de relevanță a argumentelor relevate în referința la contestația Partidului Politic “Partidul Unității Naționale” depusă de către reprezentantul cu drept de vot consultativ al concurentului electoral Reghina Apostolova la 10 mai 2018, transpunând în hotărârea judecătorească doar argumentele reprezentantului Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 și ale contestatarului, ceea ce denotă și o evidentă părtinire din partea instanței de apel.

Recurentul consideră că prin omisiunea instanței de fond de a răspunde argumentelor invocate în referința la contestație datată cu 10 mai 2018, precum și prin caracterul superficial al deciziei instanței de apel, este îndreptățit să susțină că atât hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 mai 2018, cât și decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 nu sunt suficient de motivate și că poziția lor în pricina civilă enunțată nu a fost examinată în mod echitabil, ceea ce presupune încălcarea art.6 din Convenția Europeană.

A relatat că în condițiile în care nu au fost analizate raporturile juridice dintre contestator, partea contestată și organul electoral prin prisma susținerilor invocate de partea contestată, hotărârile emise ce constituie obiect al prezentului recurs nu se circumscriu exigențelor art.241 alin.(1) Cod de procedură civilă cu privire la elementele pe care trebuie să le cuprindă o hotărâre judecătorească, pentru a fi legală și întemeiată, și anume, argumentele invocate în referința la contestație, reiterate și în cadrul examinării pricinii în fond, precum și în apelul înaintat.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău nu a efectuat un examen efectiv asupra argumentelor părții contestate care a reiterat, printre altele, că donatarul nu poate să verifice natura, originea și proveniența mijloacelor financiare oferite de către finanțator, or, legislația în materie nu-i oferă asemenea pârghii.

În aceeași ordine de idei, prezintă grave carențe alegațiile instanței de fond, preluate de către instanța de apel privind determinarea formei de vinovăție a candidatului electoral Reghina Apostolova în latura finanțării și utilizării

mijloacelor bănești din străinătate. Astfel, instanțele de judecată au reținut în actele sale judecătorești că, acțiunile descrise referitoare la concurentul electoral au fost intenționate. Nu este clar, pe care norme legale și pe care circumstanțe s-au bazat instanțele de judecată, când au constatat intenția părții contestate în acțiunile de finanțare și utilizare a mijloacelor financiare străine. În acest sens, instanțele de judecată inferioare au neglijat faptul că Partidul Politic “Șor” a acceptat o donație de la un deponent al mijloacelor bănești care este o persoană juridică națională de drept privat, cu scop lucrativ, anexând sub acest aspect și dovada - Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, eliberat de către ÎP “Agenția Servicii Publice”, potrivit căruia fondatorul SRL “Air Clasica” cu cota de participare de 100% este Egor Ertagaev, cetățean al Republicii Moldova.

Prin urmare, anularea înregistrării concurentului electoral Reghina Apostolova din cursa electorală pentru funcția de Primar General al mun. Chișinău, la alegerile locale noi din 20 mai 2018, reprezintă o restrângere a dreptului de a fi ales, consfințit de art.3 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și a art.38 din Constituție, în lipsă de vinovăție.

Incontestabil, o atare situație denotă o gravă încălcare a normelor de drept procedural, constituind deopotrivă un temei de declarare a recursului înscris în dispoziția art.432 alin. (2) Cod de procedură civilă.

A mai indicat în recurs că soluționarea eronată a pricinii, în latura constatării finanțării indirecte și utilizării de către concurentul electoral Reghina Apostolova a mijloacelor bănești din străinătate, este confirmată și prin prevederile Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3352 din 04 mai 2015, care, însă nu a fost aplicat în speța dedusă judecării. Sub acest aspect, instanțele de judecată au omis din vedere că obligația de verificare a provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali nu aparține concurentului electoral, ci organului electoral. Potrivit pct.20 din Regulamentul CEC nr.3352 din 04 mai 2015, Comisia Electorală Centrală va înainta Serviciului Fiscal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor un demers privind verificarea provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali, ce depășesc suma de 75 000 lei. Totodată, Comisia Electorală Centrală după necesitate, va solicita Curții de Conturi efectuarea unui control a surselor de venit, a corectitudinii evidenței conform destinației a cheltuielilor de către concurenții electorali.

Ca urmare, autoritățile competente privind verificarea și stabilirea provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali sunt: Comisia Electorală Centrală, Serviciul Fiscal de Stat și Curtea de Conturi. În contradicție cu aceste stipulări, instanța de fond și cea de apel și-au întemeiat soluția în constatarea finanțării indirecte și utilizării de către concurentul electoral Reghina Apostolova a mijloacelor bănești din străinătate în baza răspunsului Inspectoratului General al Poliției nr.31/500 din 10 mai 2018, urmare a demersului Comisiei Electorale Centrale. Din rațiunile invocate, la caz

se reține și încălcarea esențială a normelor de drept material, prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, fapt care se circumscrie temeiului de casare a deciziei de către instanța de recurs.

Referitor la constatarea de către instanța de fond a încălcării de către concurentul electoral a art.52 alin.(3) din Codul electoral, prin implicarea în acțiunile de agitație electorală a unei persoane care nu este cetățean al Republicii Moldova, și anume a interpretei Jasmin, instanțele de judecată scapă din vedere că în calitate de cetățean străin, or, ultima nu poate exercita drepturi exclusiv politice - respectiv dreptul de vot sau dreptul de a fi ales. Însă, având un statut de soție a liderului Partidului Politic “Șor”, rezultă în afara oricărui dubiu rezonabil că interpreta Jasmin are dreptul de a participa în viața socială a țării de origine a soțului, prin susținerea soțului său în cadrul campaniei electorale. Argumentele relevate de partea contestată însă, nu au fost acceptate de instanțe, indicându-se formal în hotărârile pronunțate că acestea nu pot fi reținute, însă, instanțele nu au motivat de ce aceste argumente nu pot fi reținute, or, nu există nici o prevedere legală, la caz, care trebuia să fie reținută de instanță, care ar combate fundamentările părții contestate.

Deci, nici în această latură (în latura temeiniciei încălcării de către concurentul electoral a art.52 alin.(3) Cod electoral), hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 11 mai 2018, precum și decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 nu sunt suficient motivate, prin urmare cauza dedusă judecătii nu a fost examinată în mod echitabil, ceea ce presupune încălcarea art.6 din Convenția Europeană.

În rezultat, instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere a cererii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (vol.II,f.d.1-5).

La 15 mai 2018 în adresa Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a fost expediată copia recursului declarat de Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (vol.II,f.d.8), însă referință nu a fost depusă, motiv pentru care admisibilitatea recursului s-a dispus în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 74 alin.alin. (1) și (6) Cod electoral, instanța de judecată adoptă și pronunță hotărârea în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii contenciosului administrativ. Împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, decizia recurată a fost pronunțată la 14 mai 2018 (f.d.230), iar recursul a fost depus la 15 mai 2018 (vol.II,f.d.1).

Examinând temeiurile recursului declarat de către Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar în conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens, completul reține că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de

acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or, prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Subliniază completul că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyian contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Partidul Politic „ȘOR” în interesele candidatului electoral Reghina Apostolova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean